

Visie

Oktober 2012

Verzekeraars en veiligheid: vanzelfsprekend!

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Inhoud

Inleiding	4	
1	Waarom zijn verzekeraars een vanzelfsprekende partner bij veiligheid?	5
	Interview met Marjolein van Asselt, raadslid bij de WRR	6
2	Hoe bevorderen verzekeraars veiligheid nu al?	7
3	Wat gaan verzekeraars nog meer doen?	8
	Interview met Leo De Boer, directeur Verbond van Verzekeraars	9
4	Wat kunnen verzekeraars nog meer doen?	11
5	Bijlage: Concrete voorbeelden van veiligheidsinitiatieven door verzekeraars	12

Inleiding

Veiligheid en verzekeraars: het is op het eerste gezicht geen voor de hand liggende combinatie. Geen combinatie ook die verzekeraars zelf vaak voor het voetlicht brengen. Eigenlijk is dat vreemd, want verzekeraars zijn op tal van manieren betrokken bij de veiligheid in ons land. Zo verzekeren ze inboedels, huizen en gebouwen – en kunnen daardoor preventieve eisen stellen om criminaliteit en brand te voorkomen. Ze maken mensen bewust van risico's en belonen goed gedrag (denk aan het bonus-malussysteem bij autoverzekeringen), werken mee aan veiliger wegen en zijn een actief partner in de strijd tegen auto- en ladingdiefstal en hennepsteelt.

Als je al die activiteiten bij elkaar optelt, kun je eigenlijk niets anders concluderen dan dat een schadeverzekering een veiligheidspolis is. De vraag is alleen of de branche zich dat wel voldoende realiseert. Verzekeraars zien zichzelf vaak niet als hoofdrolspeler in het veiligheidsdebat, en worden dat ook door anderen niet altijd gezien. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid wees er eind 2011 in haar rapport 'Evenwichtskunst'¹ niet voor niets op dat de overheid weliswaar een systeemverantwoordelijkheid heeft voor veiligheid, maar dat het niet alleen een taak van de overheid is. Volgens de WRR moet er een evenwichtiger verantwoordelijkheidsverdeling komen tussen overheid, bedrijven en burgers.

Het Verbond onderschrijft de conclusies en aanbevelingen van de WRR van harte. In reactie op het rapport liet Richard Weurding, algemeen directeur van het Verbond van Verzekeraars (en een van de door de WRR geraadpleegde personen voor het onderzoek) vorig jaar weten dat “we ons moeten realiseren dat de verantwoordelijkheid voor een steeds complexere samenleving niet alleen bij de overheid ligt. Ook voor verzekeraars ligt daar een belangrijke rol. Zeker nu de overheid zich steeds verder terugtrekt en steeds kleiner wordt”.

In onze ogen ligt er dan ook een kans voor verzekeraars om een nadrukkelijker rol te spelen bij veiligheid. Verzekeraars hebben een enorme expertise op het gebied van risicobeheersing, kunnen preventieve eisen stellen en als *sparring partner* meedenken over veiligheidsissues. In dit document zetten we onze visie op veiligheid uiteen en geven we aan waarom verzekeraars een vanzelfsprekende partner zijn bij veiligheidsvraagstukken, wat verzekeraars al doen om veiligheid te bevorderen en hoe verzekeraars kunnen bijdragen aan een evenwichtiger verantwoordelijkheidsverdeling.

Den Haag, oktober 2012

¹ <http://www.wrr.nl/publicaties/samenvattingen/samenvatting-evenwichtskunst/>

1 Waarom zijn verzekeraars een vanzelfsprekende partner bij veiligheid?

De missie van verzekeraars is om zowel op korte als op lange termijn zekerheid te bieden, zaken mogelijk te maken, de hen toevertrouwde gelden zorgvuldig te beheren en verplichtingen zorgvuldig na te komen. Verzekeraars werken daarom, samen met veel andere partijen, aan de veiligheid van particulieren en bedrijven in Nederland. Verzekeraars bevorderen die veiligheid om verschillende redenen:

1. Voorkomen is beter dan genezen

Verzekeren is een manier om met risico's om te gaan: doet een bepaald verzekerd risico zich voor, dan ontvangen verzekerden daar financiële compensatie voor. Die compensatie verzacht de pijn enigszins, maar neemt die zelden helemaal weg, zeker niet als sprake is van ingrijpende schaden, zoals een auto-ongeluk met letselschade of een huis vol herinneringen dat afbrandt. Voorkomen is dus beter dan genezen – niet alleen vanuit financieel oogpunt, maar vooral ook emotioneel gezien: het investeren in preventie is in het belang van consument en maatschappij.

2. Veiligheid bespaart de maatschappij geld

Verzekeraars bestaan bij de gratie van een goede balans tussen inkomsten en uitgaven. Verhoogde risico's zorgen voor veel schadeuitkeringen. Polishouders en verzekeraars hebben er dus baat bij dat uitkeringen zo laag mogelijk blijven. Verzekeraars streven daarom naar een zo laag mogelijke schadelast (want: dat resulteert in een lagere premie), onder meer door preventie te stimuleren.

3. Verzekeraars weten veel over (on)veiligheid

Verzekeraars zijn dagelijks bezig met het beoordelen van risico's, het stellen van preventie-eisen en het afwikkelen van schaden. Ze hebben daardoor veel kennis over onveilige situaties zijn en hoe die kunnen worden voorkomen; van die expertise kan veel meer gebruik worden gemaakt als het gaat om risicobeheersing.

4. Verzekeraars kunnen hun klanten stimuleren tot veilig gedrag

Verzekeraars kunnen veiligheid verbeteren of in ieder geval het risico terugbrengen, doordat zij een contractuele en commerciële relatie hebben met de verzekerde. Zij kunnen hun verzekerde bijvoorbeeld informeren over de manieren waarop deze zijn eigen veiligheid kan verbeteren. De verzekeraar kan zijn informatie en premie ook aanpassen aan de situatie van de klant: rookt deze, rijdt deze een bepaald type auto, woont deze in een onveilige wijk. Door de opkomst van moderne technologie kunnen verzekeraars dit steeds beter. Maar naast het informeren van klanten, kunnen verzekeraars nog iets extra's: zij kunnen klanten ook belonen voor veilig gedrag. We zien dit in de bonus-malussystematiek bij auto's: hoe langer mensen schadevrij rijden, hoe lager de premie. Verzekeraars kunnen tot slot ook preventie-eisen stellen. Zo kan een verzekeraar van een bedrijf vragen de elektra te laten keuren.

5. Veiligheid is een verantwoordelijkheid van iedereen; ook van verzekeraars

Veiligheid bieden is een kerntaak van de overheid. Zij kan dat echter niet alleen: ze heeft er andere partijen bij nodig, niet in de laatste plaats de burger zelf. Ook private partijen, waaronder verzekeraars, hebben hier een verantwoordelijkheid in. Verzekeraars willen graag bijdragen aan de veiligheid, omdat ze daarmee invulling geven aan hun kernwaarden: zekerheid bieden, mogelijk maken en maatschappelijk betrokken zijn. Deze kernwaarden zijn door het Verbond vastgelegd in de Gedragscode Verzekeraars. Zeker vanuit de kernwaarde 'maatschappelijk betrokken zijn' spreekt duidelijk de noodzaak voor verzekeraars om zich in te zetten voor een maatschappelijk goed als veiligheid.

Marjolein van Asselt, raadslid bij de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid:

“Maak gebruik van de expertise van verzekeraars”

“De overheid heeft een systeemverantwoordelijkheid voor veiligheid, maar dat wil niet zeggen dat ze overal voor moet opdraaien. De verantwoordelijkheid voor veiligheid is een samenspel van individuele bedrijven, burgers en de overheid, maar de overheid moet wel het voortouw nemen en aangeven tot hoe ver haar verantwoordelijkheid reikt. Belangrijk daarbij is om onzekerheid niet alleen negatief te associëren. Aan nanotechnologie kleven bijvoorbeeld nog veel onbekende risico's, maar de technologie biedt ook kansen. De uitdaging is om die goede en kwade kansen in samenhang te bekijken.

Ondertussen moeten anderen niet stilzitten. Bedrijven, en brancheverenigingen in het bijzonder, kunnen een belangrijke rol spelen om de veiligheid te vergroten. In sommige sectoren gebeurt dat al, zoals in de luchtvaart en de chemie.

Bedrijfsleven en overheid kunnen ook burgers bewuster maken. Een mooi voorbeeld komt uit Frankrijk. Als je daar je huis verkoopt, moet je een risicokaart kunnen overhandigen. Een prachtig middel om inzichtelijk te maken waar je eigenlijk woont. In Nederland kun je op websites als Funda wel van alles vinden, maar een link naar risicokaart.nl ontbreekt nog.

Naast een samenspel tussen overheid, burgers en bedrijven, zie ik voor verzekeraars een belangrijke rol weggelegd. Verzekeraars komen nu pas in beeld als er schade is. Jammer. Verzekeraars hebben namelijk een enorme expertise als het gaat om risicobeheersing. De overheid kan daar meer gebruik van maken, door verzekeraars veel meer als *sparring partner* te betrekken bij het verkennen van risico's en onzekerheid. In Engeland schijnen de overheid en verzekeraars een structureel overleg over veiligheid te hebben. Ik wil niet meteen zeggen dat zoiets hier ook moet, maar het is op z'n minst het onderzoeken waard.

Wel vind ik dat verzekeraars moeten oppassen om schade te gemakkelijk als 'onverzekeraar' te bestempelen. Onverzekeraarheid is geen natuurwet, maar het resultaat van onderhandelingen. Schiet dus niet in de kramp 'ik ben er niet van', maar denk in oplossingen. Bij kernenergie en terrorisme hebben verzekeraars ook laten zien dat ze samen met de overheid een innovatieve schadevoorzieningsregeling kunnen organiseren; dat zou wellicht op meer terreinen kunnen.”

Ingekorte versie van het interview in Verzekerd! (begin 2012), naar aanleiding van het verschijnen van het rapport 'Evenwichtskunst: over de verdeling van verantwoordelijkheid voor fysieke veiligheid'.

2 Hoe bevorderen verzekeraars veiligheid nu al?

Verzekeraars bevorderen veiligheid op verschillende manieren. Ze doen dat in de relatie met hun verzekerden door hen te informeren en te prikkelen.

1. Informeren

- a. Bewustwording van risico's: verzekeraars wijzen klanten op het ontstaan van schaden.
- b. Handelingsperspectieven: verzekeraars wijzen klanten op het voorkomen van schaden.

2. Prikkelen

- a. Belonen van goed gedrag/bestrafen van slecht gedrag: gedrag wordt beïnvloed door wortel/stok van (dreiging met) premieverlaging/verhoging bij (het uitblijven van) schade. Een recent voorbeeld van het straffen van slecht gedrag hebben verzekeraars laten zien bij de rellen in Haren. Verzekeraars sluiten zich aan bij de lijn van politie/Justitie om criminelen te straffen en doen dat door (waar mogelijk) collectief regres te nemen op de daders. Concreet betekent dit dat ze de schade die ze aan hun klanten hebben uitgekeerd, op de aansprakelijke partijen

proberen te verhalen. Dit geeft het signaal af dat mensen die strafbare feiten plegen, niet alleen met de politie/Justitie te maken krijgen, maar óók door verzekeraars worden 'gestraft'.

- b. Verplichten van technische oplossingen: gedrag wordt beïnvloed door in voorwaarden voor te schrijven welk preventief gedrag vereist is voor dekking. Een bepaalde verzekering is dan alleen mogelijk bij een bepaald beveiligingsniveau.

Deze verschillende manieren kunnen zowel direct (in de relatie verzekerde – verzekeraar) als indirect (via publiek-private samenwerking) worden ingezet. Zo is het Politiekeurmerk Veilig Wonen (dat mede door verzekeraars is ontwikkeld) een combinatie van het bieden van handelingsperspectief en het belonen van goed gedrag, wat indirect bijdraagt aan de veiligheid. In de bijlage staan bijna dertig concrete veiligheidsinitiatieven beschreven die verzekeraars nemen voor particulieren thuis en onderweg.

3 Wat gaan verzekeraars nog meer doen?

Om de veiligheid nog verder te kunnen verbeteren, heeft het Verbond in 2012 besloten te focussen op twee onderdelen van het veiligheidsbeleid die voor particulieren van groot belang zijn: veiligheid onderweg en veiligheid in en rond huis. Maar ook binnen die twee domeinen is verder gefocust, door te kijken naar wat verzekeraars al doen en welke veiligheidsissues er spelen. Op grond daarvan heeft het Verbond besloten zich de komende jaren voor de volgende issues te willen inzetten:

1. Brandveilige woningstoffer

Uit het rapport 'Fatale branden' van het Nederlands Instituut voor Fysieke Veiligheid (NIFV) en uit brandweerstatistieken blijkt dat jaarlijks tien doden en honderd gewonden kunnen worden voorkomen als woonmeubilair verplicht geïmpregneerd zou worden.² In landen als de Verenigde Staten, Ierland en Groot-Brittannië is dit al verplicht; in Frankrijk wordt conceptwetgeving ontwikkeld. Ook het Verbond vindt dat deze verplichting er in Nederland moet komen. Het Verbond wil in het najaar beginnen met de verdere uitwerking en invulling van een aanpak op dit onderwerp.

2. Woningovervallen

Uit cijfers van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) blijkt dat er in 2011 768 woningen werden overvallen. In 173 gevallen waren de slachtoffers 55 jaar en ouder. Bij 155 woningovervallen werden slachtoffers overvallen vanwege hun beroep. In meer dan de helft van de gevallen (53 procent) werd fysiek geweld gebruikt. Ook werd er vaak door middel van een wapen bedreigd met geweld.³ Woningovervallen zijn vaak zeer ingrijpende incidenten, maar krijgen nog onvoldoende aandacht. Voor criminaliteit gericht tegen bedrijven zijn de afgelopen jaren diverse mooie preventie-initiatieven ontwikkeld, bijvoorbeeld onder de vlag van het Keurmerk Veilig Ondernemen, maar criminaliteit tegen particulieren is een aandachtspunt. Verzekeraars gaan daarom werken aan de ontwikkeling van een goede preventieve aanpak van woningovervallen voor particulieren. Eerste stap is dat het Verbond studie zal maken van het onderwerp

en met zijn leden in overleg treedt over de vraag hoe verzekeraars aan preventie kunnen bijdragen.

3. Verkeersgewonden

Het aantal ernstig verkeersgewonden lijkt niet af te nemen of te stabiliseren. In een recent rapport van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) staat dat het aantal ernstig verkeersgewonden sinds 2003 is gestegen met ongeveer duizend slachtoffers per jaar. In 2010 bedroeg het aantal ernstig verkeersgewonden 19.100. Dit is fors hoger dan in 1993, toen er 17.670 personen ernstig gewond raakten bij een verkeersongeval. Deze ontwikkeling staat bovendien in schril contrast met de daling van het aantal verkeersdoden van 1.251 in 1996 naar 640 in 2010. Uit recent onderzoek van het SWOV naar verklaringen voor de toename van het aantal ernstig verkeersgewonden blijkt dat deze behalve in de infrastructuur, ook in secundaire veiligheidsvoorzieningen van voertuigen, de toename van het gebruik van fietsen en verbeteringen en veranderingen in de zorg kunnen worden gevonden.⁴ Het Verbond wil op korte termijn om de tafel met betrokken partijen op het gebied van verkeersveiligheid om gezamenlijk aanvullende oplossingen te vinden.

² <http://www.hetccv.nl/binaries/content/assets/ccv/dossiers/brand/fatale-woningbranden-2011.pdf>

³ <http://www.hetccv.nl/instrumenten/overvallen/menu-achtergrond/menu-woningen?filter=4>

⁴ <http://www.swov.nl/rapport/R-2012-09.pdf>

4. Wedloop tussen voertuigelektronica/ICT en criminaliteit

Autobezitters moeten steeds complexere systemen in hun auto's laten plaatsen, om criminelen slimmer af te zijn. Die criminelen organiseren zich ook steeds beter, om systemen toch te 'kraken'. Om (georganiseerde) autocriminaliteit tegen te gaan willen verzekeraars hun klanten goed informeren over de ontwikkelingen in het criminele circuit, zodat mensen weten wat er kan gebeuren en waar ze op moeten letten. Daarnaast willen verzekeraars de bestaande classificering van beveiligingssystemen herijken. De Stichting Verzekeringsbureau Voertuigcriminaliteit, een gemeenschappelijke initiatief van alle Nederlandse schadeverzekeraars om voertuigcriminaliteit te bestrijden, is hierin uitvoerende.

5. Registratie van onveilige verkeerslocaties

Anno 2012 is er nog onvoldoende inzicht in waar ongevallen vaak plaatsvinden. Verzeke-

raars willen op termijn gaan voorzien in deze informatie en gaan daarom de locaties van ongevallen registreren. De in oktober 2011 gelanceerde app Mobielschademelden.nl, waarmee mensen sneller en duidelijker een schade digitaal kunnen registreren, kan hier een belangrijk hulpmiddel bij zijn.

Leo De Boer, directeur Verbond van Verzekeraars:

“Verzekeraars mogen rol van veiligheidsregisseur meer claimen”

“Mensen leggen bij verzekeraars niet zo snel de link naar veiligheid en dat is eigenlijk best gek. Schadeverzekeraars zijn in hun werk dagelijks bezig met veiligheid: ze stellen preventieve eisen om brand of inbraak te voorkomen, zijn een actief partner in de strijd tegen autocriminaliteit en maken mensen en bedrijven ook op tal van andere terreinen bewust van gevaren en risico's. Verzekeraars hebben daarmee een belangrijk instrument in handen. Ze kunnen slecht gedrag afstraffen of goed gedrag juist belonen en zijn daarmee een soort veiligheidsregisseur. Die rol wordt echter nog vaak onderschat. Natuurlijk ligt dat voor een belangrijk deel aan onszelf: we hebben het onderwerp nooit 'geclaimd'. De branche mag van mij veel nadrukkelijker uitdragen dat schadeverzekeringen zijn gericht op het verkleinen van risico's en dus op het vergroten van de veiligheid – zeker omdat dat in ieders belang is. Hoe minder onveiligheid, hoe lager de schade en de premie.

Voorkomen is ook vanuit maatschappelijk oogpunt beter dan genezen. Statistieken

Fotografie: Ivar Pel

laten zien dat criminaliteit de afgelopen jaren op veel terreinen is afgenomen, maar helaas heeft dat niet tot een subjectief hoger veiligheidsgevoel geleid. Het gaat met andere

woorden steeds beter als je naar de statistieken kijkt, maar het gevoel van mensen zegt iets anders. Het is verschrikkelijk lastig om dat dilemma te ondervangen en de overheid kan het niet in haar eentje. Ze is weliswaar voor een belangrijk deel verantwoordelijk voor veiligheid, maar dat wil niet zeggen dat ze overal alleen voor moet opdraaien. De overheid heeft partners nodig, die er samen voor kunnen zorgen dat een veiliger gevoel ontstaat.

Als verzekeringsbranche kunnen wij de overheid helpen. De afgelopen jaren zijn al ontzettend veel initiatieven genomen waarbij we samen met de overheid optrekken – denk aan Meld Misdaad Anoniem, het Actieplan Veilig Ondernemen en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid. Probleem is alleen dat niemand het totaaloverzicht heeft. Een goedbedoeld initiatief in plaats X kan dus volstrekt onbekend zijn in plaats Y, ook al ligt dat slechts twintig kilometer verderop. Dat we geen gezamenlijke veiligheidsdoelstelling hebben in Nederland, heeft daar alles mee te maken. We hebben met alle betrokkenen niet echt een scherpe *understanding* van waar de prioriteiten liggen. We duiken allemaal op hennep als dat *hot* is, maar hebben geen lange termijn agendasetting waar we over vijf jaar willen staan.

De Safety Deals zie ik niet zozeer als doel op zich, maar als een middel een gezamenlijke doelstelling te formuleren, zodat we prioritei-

ten kunnen stellen en focus kunnen aanbren- gen. Als je weet waar de witte vlekken zitten, kun je veiligheid effectief naar een hoger plan tillen. Verzekeraars kunnen een belangrijke bijdrage leveren om het totaalplaatje compleet te krijgen. Ze opereren landelijk, beschikken over heel veel data en kunnen dus prachtige overzichten maken: op welke wegen gebeuren de meeste ongelukken? Daar zit een gat dat wij kunnen opvullen.

Ook op buurtniveau kunnen we meer doen. De afgelopen jaren hebben verzekeraars in de Utrechtse wijk Kanaleneiland preventiekennis aangeboden aan bewoners en een lichtplan ontwikkeld om de wijk veiliger te maken. Toen ik vorig jaar bij de Conventie van Achlum zat in een panel met bewoners uit Friesland, merkte ik al hoe belangrijk dat buurtcontact is: je ziet dan wat een inbraak of brand met mensen doet en wat wij met onze expertise kunnen doen om het te voorkomen. Dat moeten we niet alleen in Kanaleneiland, maar op veel meer plekken in Nederland doen.

Een belangrijke belemmering zit nog wel in de hoek van de concurrentie. Schadeverzeke- raars concurreren elkaar bijna dood op preventie en dat zou niet moeten. Verzeke- raars mogen vanuit mededingingswetgeving geen collectieve preventie-eisen afspreken, terwijl ik dat wel wenselijk vind. Het zou toch prachtig zijn als een verzekeraar tegen een groot chemiebedrijf kan zeggen: wij stellen als branche die en die maatregelen verplicht, anders kunt u geen verzekering afsluiten? Pas dan kun je je invloed écht laten gelden.”

4 Wat kunnen verzekeraars nog meer doen?

Burgers en bedrijven zijn primair zélf verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid. Maar ook andere partijen kunnen er een bijdrage aan leveren, zoals centrale en decentrale overheden, verzekeraars, marktpartijen, brancheorganisaties en verenigingen. Deze partijen hebben vanuit een *gezamenlijk belang* die gedeelde verantwoordelijkheid in zekere mate ook allang opgepakt. Zo is in de loop der jaren een groot aantal publiek-private samenwerkingsinitiatieven op het gebied van veiligheid ontwikkeld, zoals het Politiekeurmerk Veilig Wonen, het Actieplan Veilig Ondernemen en het Keurmerk Veilig Ondernemen.

Het aantal initiatieven is in de loop der jaren echter dusdanig uitgebreid, dat de kans bestaat dat overzicht voor de vele betrokken publieke en private partijen ontbreekt. Meer inzicht kan de effectiviteit van bepaalde maatregelen ten goede komen en biedt betere mogelijkheden om prioriteiten te stellen. De uitwisseling van best practices voorkomt dat het wiel opnieuw wordt uitgevonden. Om dit te bereiken, stelt het Verbond voor om met betrokken publieke en private partijen een Safety Deal vorm te geven.

Safety Deal als samenwerkingsverband

Om de effectiviteit en de actiebereidheid op het gebied van veiligheid naar een hoger plan te tillen, vindt het Verbond het noodzakelijk een gezamenlijke veiligheidsdoelstelling te formuleren, om alle (publiek-private) veiligheidsinitiatieven te inventariseren, ontsluiten, prioriteren, focussen en waar nodig te versterken. Dit vereist een solide samen-

werkingsverband, waarin dit proces kan worden vormgegeven. Het Verbond denkt dat zo'n proces het beste kan worden vormgegeven met een Safety Deal, naar analogie van de Green Deals van demissionair minister Verhagen van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Deze Safety Deal is bedoeld om burgers, bedrijven, organisaties en overheden te helpen bij het realiseren van duurzame en potentieel effectieve veiligheidsinitiatieven die moeilijk van de grond komen. Verzekeraars juichen een dergelijke Safety Deal zeer toe en zijn bereid hun expertise en hun commitment daaraan te verbinden.

Hoe verder?

Inmiddels is de nodige ervaring opgedaan met het opzetten van Green Deals. Indien die informatie kan worden ontsloten, zou dat kunnen bijdragen aan de spoedige oprichting van een Safety Deal. Daarnaast kan gebruik worden gemaakt van de infrastructuur van publiek-private samenwerkingsverbanden, zoals het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), waarin naast de ministeries van Veiligheid en Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ook de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Verbond van Verzekeraars, de Raad van Korpschefs en VNO-NCW zitting hebben. Hiermee zou de Safety Deal relatief eenvoudig kunnen worden opgestart. Het Verbond staat open voor ideeën van alle relevante stakeholders; alleen samen kunnen we veiligheid écht naar een hoger plan tillen.

5 Bijlage

Concrete voorbeelden van veiligheidsinitiatieven door verzekeraars

Verzekeraars werken op vele vlakken aan veiligheid. Elk verzekeringsproduct kent wel preventiebeleid. In deze bijlage focussen we op veiligheid voor particulieren onderweg en veiligheid in en rond huis: wat doen verzekeraars op die twee gebieden concreet? Zouden we de lijst uitbreiden met veiligheidsinitiatieven van verzekeraars voor bedrijfsleven en in andere domeinen (op school, op industrieterreinen), dan zou de lijst nog veel langer zijn.

In en rond huis

- Brandverzekeraars werken onderling al geruime tijd aan de registratie van brandoorzaken, om de brandweer te ondersteunen. Brandverzekeraars registreren natuurlijk altijd al wat er brandt, maar door ook de oorzaken te registreren, kunnen zij maatschappelijk gewenste kennis ontsluiten. Hierdoor kan beter brandpreventiebeleid worden ontwikkeld, wat voor minder branden zorgt.
- Brandverzekeraars zitten in diverse colleges van belanghebbenden van het Nederlands Normalisatie instituut (NEN), het KIWA en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV). Hierin worden normen en certificatieschema's ontwikkeld op het gebied van brandveiligheid, blusmiddelen en criminaliteitsbestrijding. Hierdoor blijven normen up-to-date, zodat de gebruiker veilige blusmiddelen en goede sloten kan blijven aanschaffen.
- Brandverzekeraars ontwikkelen momenteel een aanpak om brandstichting terug te dringen en te bestrijden. Zij gaan hierbij na welke informatie hierover bestaat en wat er aan is te doen. Hierbij ligt samenwerking met diverse partners voor de hand. De eerste resultaten worden in 2012 verwacht.
- Brandverzekeraars stellen met de brandweer, de beveiligingsbranche, particuliere alarmcentrales en ondernemend Nederland momenteel een protocol op, om het aantal nodeloze brandmeldingen te verminderen. Nodeloze brandmeldingen kosten de brandweer veel tijd en geld. Ook zorgt het er soms voor dat de brandweer daardoor niet op tijd bij echte branden is.
- Samen met de Nederlandse Vereniging voor Brandweer en Rampenbestrijding werken brandverzekeraars mee aan het Platform Brandveilige Wijk. In dit platform wordt kennis en informatie gedeeld over initiatieven ter bevordering van de (brand)veiligheid van buurten en wijken.
- Samen met de brandweer, UNETO-VNI en de inspectiebranche wordt gewerkt aan een gezamenlijke preventiecampagne inzake elektrische installaties en daarop aangesloten apparaten, die al te vaak oorzaak van brand zijn. Dit moet zorgen voor veiligere installaties en minder branden.
- In de jaarlijkse Brandpreventieweken in oktober willen verzekeraars een grotere rol krijgen: hiervoor nemen zij zitting in de begeleidingscommissie, ontwikkelen ze een plan van aanpak en besteden ze via hun websites en andere uitingen aandacht aan de brandpreventieweken. Hiermee hopen zij verzekerden te kunnen ondersteunen met goede informatie over preventie thuis of op de werkvloer.
- Om brandrisico's als gevolg van hennepteelt in woningen en bedrijven beter onder controle te krijgen, delen verzekeraars informatie over verzekeringsfraude met de politie. Fraude is vaak een nevenverschijnsel bij hennepteelt en daarom een indicator voor de politie voor nader onderzoek. Hennepteelt zorgt vaak voor onveilige situaties in woningen, waar ook omwonenden slachtoffer van kunnen worden.
- Verzekeraars zijn medefinancier van het lectoraat Brandveiligheid van de Saxion Hogeschool. Dit lectoraat heeft tot doel het brandveiligheidsdenken al in de ontwerp- en bouwfase te integreren. Hiertoe wordt door het lectoraat een lespakket ontwikkeld. Dit moet zorgen voor brandveiligere woningen en bedrijven.
- Verzekeraars hebben mede aan de wieg gestaan van M., de anonieme tiplijn Meld Misdad Anoniem. Hierdoor kunnen mensen laagdrempelig en anoniem verdenkingen kenbaar maken, waardoor meer misdaden worden opgelost. Bij de tiplijn kwamen tot juli 2012 in totaal ruim 115.000 meldingen binnen, wat leidde tot 12.706 aanhoudingen.
- Verzekeraars hebben in 1986 al de Stichting Salvage opgericht, die gedupeerden (personen, maar ook bedrijven) bij een brand de eerste ondersteuning ter plekke biedt. Tegelijkertijd probeert Salvage waar mogelijk de schade te beperken. Door haar aanwezigheid bij al die branden, doet de stichting ook de nodige kennis op die weer voor andere doelen kan worden gebruikt. Bij een project van diverse ministeries,

LTO, de Dierenbescherming en het Verbond om het aantal stalbranden te beperken, wordt bijvoorbeeld gebruikgemaakt van gegevens die de Stichting Salvage aanlevert.

- Verzekeraars hebben in 2010 en 2011 geëxperimenteerd met een wijkgebonden aanpak van de veiligheid in Utrecht Kanaleneiland: verzekeraars hebben lokaal preventiekennis aangeboden, de wijk geschouwd, een lichtplan ontwikkeld en hebben jongeren geleerd hoe zij zich moeten presenteren bij potentiële werkgevers. Doel is de meest succesvolle elementen uit het experiment breder in Nederland te gaan inzetten. Daarbij wordt vooral gedacht aan regionale samenwerkingsverbanden tussen brandweer en brandverzekeraars op het gebied van preventie voor ondernemers, en aan de organisatie van lokale bijeenkomsten met welzijnsinstellingen en woningbouwcorporaties rondom brand- en inbraakpreventie voor particulieren.
- Verzekeraars gebruiken de Week van de Veiligheid, een initiatief van het ministerie van Veiligheid en Justitie, om verzekerden te wijzen op preventietips en -trucs. Samen met MKB-Nederland schenken verzekeraars aandacht aan het voorkomen van (brand)stichting en in het kader van het Actieplan Criminaliteit tegen Bedrijven wordt ingezet op de promotie van veiligheidsscans.
- Verzekeraars stellen allerlei wegerelateerde schadedata onder strikte voorwaarden beschikbaar voor wetenschappers, die aan de hand van die data kunnen nagaan of de klimaatverandering voor meer schade zorgt. Zowel de VU, de TU Delft, het KNMI als Deltares werkt momenteel aan onderzoek. Doel daarvan is bijvoorbeeld om klimaatbestendiger te kunnen bouwen, of om gemeentelijke rioleringsystemen beter in te richten (zodat straten minder vaak blank staan).
- Verzekeraars ontwikkelen een private verzekeringsoplossing voor de risico's van overstromingen. Inzet is om in 2013 te komen tot een private overstromingsverzekering als verplichte opslag op alle materiële opstal- en inboedelpolissen. Hoofddoel is het overstromingsrisico, dat sinds de Watersnoodramp van 1953 niet verzekeraar was, weer verzekeraar te maken. Nevendoel is dat consumenten zich bewuster worden van het overstromingsrisico en ook gaan nadenken over schadepreventie.
- Verzekeraars dragen vanuit het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC) mede bij aan het Actieplan Criminaliteit tegen het Bedrijfsleven, dat gericht is op het borgen van de veiligheid in winkelgebieden en bedrijventerreinen, op het stimuleren van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) en op het ontwikkelen (Do It Yourself) van een veiligheidsscan voor ondernemingen

op basis waarvan ondernemingen op maatgerichte veiligheidsmaatregelen kunnen nemen.

- Verzekeraars hebben met enkele ministeries aan de wieg gestaan van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV). Dit centrum is uitgegroeid tot een platform voor veel veiligheidsbevorderende publiek-private samenwerking, op allerlei terreinen. Denk aan de aanpak van veiligheid in en rond school, het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW) en het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO).
- Verzekeraars zijn samen met Bouwend Nederland en enkele andere stakeholders partner in het Convenant criminaliteit bouwlocaties. Dit convenant heeft tot doel de criminaliteit op bouwlocaties tegen te gaan.
- Verzekeraars zijn vertegenwoordigd in het College van Deskundigen voor Bouwtechnische Diensten van het IKOB-BKB. Het IKOB-BKB gaat over de certificering van bouw- en vastgoedprojecten. Het college houdt toezicht op de werkzaamheden van IKOB-BKB en zorgt dat alle daarbij te gebruiken richtlijnen technisch inhoudelijk juist zijn. Hiermee leveren verzekeraars een bijdrage aan veiligere gebouwen.
- Om voorbereid te zijn op de toekomst, onderzoeken verzekeraars nieuwe risico's, zoals klimaatverandering, nanotechnologie en cybercrime. Zo heeft het Centrum voor Verzekeringsstatistiek van het Verbond onderzoek gedaan naar de mogelijke financiële gevolgen van het veranderende klimaat. Nanotechnologie en cybercrime zijn risico's die het Verbond nauwlettend in de gaten houdt. Het Verbond laat TNO momenteel een onderzoek doen naar de gevolgen van 120 maatschappelijke en technologische ontwikkelingen voor verzekeraars.

Onderweg

- Verzekeraars zijn onder de naam 'Trials' in 2005 een rijvaardigheidstraining voor jongeren begonnen, omdat jongeren een vier keer zo hoge kans hebben om bij een auto-ongeval betrokken te raken als oudere automobilisten. Met het Trials-project willen verzekeraars de verkeersveiligheid vergroten. Jonge bestuurders leren in deze training verkeersrisico's niet te onderschatten. Zo oefenen ze tijdens een Trials-dag in het maken van een noodstop en het onder controle houden van hun auto als ze slippen. Ook mogen ze in een vrachtwagen rijden, om zelf te ervaren wat de consequenties zijn van roekeloze automobilisten op kwetsbare weggebruikers. Onlangs nam de 10.000e jongere deel aan het programma.
- Verzekeraars nemen deel in de Stichting Incident Management Nederland (Stichting IMN), die verantwoordelijk is voor bergingsoperaties en

pechhulpverslepingen van auto's op het hoofdwegennet van Nederland. Daarnaast is de stichting verantwoordelijk voor het doorgeven van de meldingen die de politie doet op het onderliggende wegennet, zodat zo snel mogelijk een berger kan worden ingeschakeld. Verzekeraars betalen de verzekerde bergings- en apparaatskosten van de stichting; Rijkswaterstaat neemt de kosten van pechhulpverslepingen en bergingen van buitenlandse en onverzekerde voertuigen voor zijn rekening. Het belangrijkste doel van de Stichting IMN is om de weg na een ongeval zo snel mogelijk vrij te maken, zodat nieuwe ongevallen worden voorkomen en de doorstroming van het overige verkeer wordt verhoogd.

- Verzekeraars hebben met enkele ministeries aan de wieg gestaan van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid. Dit centrum is een platform voor diverse veiligheidsbevorderende publiek-private samenwerkingsinitiatieven, op allerlei terreinen. Denk aan de aanpak van veiligheid in en rond school, het PolitieKeurmerk Veilig Wonen (PKVW), de Hein Roethofprijs en het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO).
- Verzekeraars hebben medio jaren negentig met enkele publieke partners de Stichting Aanpak Voertuigcriminaliteit (AVc) opgericht, om gezamenlijk te werken aan het beperken van de diefstal van en uit auto's. AVc heeft daarbij vooral taken op het gebied van signalering en onderzoek. Na geweldsdelicten en woninginbraken, heeft voertuigdiefstal de grootste emotionele impact op slachtoffers van criminaliteit. Met dit werk hopen verzekeraars daarom bij te dragen aan het tegengaan van autocriminaliteit. De gezamenlijke inspanningen hebben hun vruchten afgeworpen: in ruim vijftien jaar tijd is het aantal autodiefstallen meer dan gehalveerd (van ruim 26.438 auto's in 1995 naar 11.658 vorig jaar).
- Verzekeraars hebben voor de meer praktische aanpak van diefstal de Stichting Verzekeringsbureau Voertuigcriminaliteit (VbV) opgericht. Deze stichting voert in opdracht van verzekeraars projecten uit, om onder andere de diefstal van auto's, brommers, pleziervaartuigen en vrachtwagens (en/of hun lading) tegen te gaan.
- Verzekeraars nemen transportcriminaliteit en ladingdiefstal zeer serieus. Ladingdiefstal kan sterk worden verminderd als chauffeurs parkeren op beveiligde parkeerplaatsen. Verzekeraars investeerden daarom in de certificering van beveiligde parkeerplaatsen. Transportbedrijven kunnen zo hun route afstemmen op de waarde van de lading. Ook ondersteunen verzekeraars een intelligent camerasysteem (Secure Lane) langs de A67 en A15. Dit systeem heeft ertoe geleid dat het aantal gevallen van ladingdiefstal tot een minimum is teruggebracht. Onderzocht wordt nu hoe het verder kan worden uitgerold over heel Nederland.
- Verzekeraars ontwikkelden in 2011 de app Mobielschademelden.nl, om het melden van een schade voor de klant makkelijker te maken. Hij hoeft daarvoor niet meer het Europees schadeformulier in te vullen, maar kan via zijn smartphone met één druk op de knop de schade melden bij zijn verzekeraar. Op termijn kan deze app nuttige gegevens opleveren over locaties waar de meeste ongevallen plaatsvinden. Dat overzicht ontbreekt thans, wat een gericht verkeersveiligheidsbeleid bemoeilijkt.
- In 2007 hebben verzekeraars samen met de RDW de campagne 'Blikschade? Weg vrij' ontwikkeld. Inzet van de campagne was om auto's die bij ongevallen op snelwegen betrokken raken, zo snel mogelijk van de rijstrook af te krijgen, zodat files worden verminderd en voorkomen. Automobilisten werden er daarom op gewezen dat als er na een ongeval niemand gewond is en de betrokken auto's nog kunnen doorrijden, ze niet op de vluchtstrook op de politie hoeven te wachten. In plaats daarvan kunnen ze naar een parkeerplaats of eerstvolgende afrit rijden om daar de schademelding te doen en gegevens uit te wisselen. Voor de 'bewijslast' maakt dit namelijk niet uit.
- Ook met hun polisvoorwaarden stimuleren verzekeraars veilig gedrag en ontmoedigen ze verkeersonveilig gedrag. Zo keren autoverzekeraars standaard niet uit als mensen met te veel alcohol op schade maken, of als iemand zonder rijbewijs rijdt.

